

Комбиновани тип часа обраде гласова и слова

НАПОМЕНА - Програмски садржаји дати у методичким скицама часова дати су по захтевима комбинованог типа часа обраде гласова и слова. То значи да ће се на истом часу радити обрада гласа и слова, као основна оријентација, а потом ће се обрађивати материјали из језика, језичке културе и рада на тексту. Часови су, можда, „оптерећени“ великим бројем идеја и радних материјала, али то не значи да се мора све обрадити. Наставник ће програмске садржаје прилагођавати околностима у којима ради, а, првенствено, способностима ученика.

Наставне јединице и битни садржаји

I. НАСТАВНА ТЕМА: ДОБРО ДОШЛИ, ПРВАЦИ - 20 часова Припрема за почетно читање и писање и испитивање претходних знања

1. Добро дошли, прваци

- читање песме „Првак“ Д. Максимовић,
- разговор о садржини песме,
- међусобно упознавање ученика (причање о себи и породици),
- казивање раније научених песама,
- причање о доласку у школу и првим утисцима,
- шта ћемо учити ове године: да читамо, пишемо, причамо, рецитијемо, играмо,
- уочавање оспособљености ученика за слушање, памћење и репродуковање,
- корелација са предметом свет око нас.

2. Ја идем у школу

- описивање куће (ученик глобално описује кућу у којој живи) и породице,
- пут од куће до школе (како путује, чиме путује итд.),
- описивање школе,
- уочавање разлика и сличности између куће и школе,
- описивање начина живота у школи (учионице, наставници, ученици, звоно),
- упознавање са свеском: изглед, листови, линије, редови, листање, корице, чување, положај свеске на клупи, држање оловке, седење.

3. Моје омиљене игре и играчке

- слушање музике (избор наставника),
- разговор о играма,
- разговор о играчкама,
- игре и играчке по сликама из *Буквара*,
- уочавање реченица и речи у говору,
- уочавање реченица и речи везаних за одређену играчку,
- графичко представљање реченица,
- рецитовање научених песама,
- цртање омиљене играчке.

4. Оловка пише срцем - разговор о школском прибору

- школски прибор, врсте,
- описивање појединих врста школског прибора,
- употреба школског прибора
- ношење и чување прибора,
- реченице и речи везане за школски прибор.
- испитивање познавања штампаних слова и оспособљеност за читање.
- моторичке вежбе: цртање изломљених линија по узору из *Буквара*
- корелација с предметом свет око нас - ученички прибор.

5. Књига је најбољи друг - у библиотеци

- слушање музике (избор наставника)
- описивање књиге: облик, корице, листови, стране, листање, прелиставање, редови, слова, илустрације итд.,
- руковање књигом, чување књиге,
- набављање књиге: књижара, библиотека,
- библиотека: књиге, читаоци. учлањивање, поступак узимања књига из библиотеке итд.,
- разговор о слици из *Буквара*, „У библиотеци“,
- моторичке вежбе према узорку из *Буквара*,
- зашто је књига најбољи друг?

6. Посматрамо слику и разговарамо о њој (слика града)

- читање песме Драгана Лукића о граду по избору наставника,
- разговор о песми,
- описивање града према слици из *Буквара*,
- уочавање појединости везаних за градски живот,
- састављање реченица тематски везаних за град,
- моторичке вежбе према узорку из *Буквара*.

7. Посматрамо слику и разговарамо о њој (слика села)

- читање песме о селу према избору наставника (Момчило Тешкић или Добрица Ерић),
- разговор о песми,
- описивање села према слици из *Буквара*,
- уочавање појединости везаних за сеоски живот,
- састављање реченица тематски везаних за село,
- упоређивање живота у селу и граду,
- моторичке вежбе према узорку из *Буквара*,
- цртање воћа,
- испитивање познавања штампаних слова и способности за читање.

8. Доживео сам на излету - причање доживљаја

- време, место и учесници излета,
- изношење интересантних појединости са излета,
- индивидуално причање о излету,

- причање на основу слике из *Буквара*,
- глобално читање текста из *Буквара*,
- графичко представљање реченице,
- цртање: На излету.

9. У зоолошком врту - причајмо о животињама

- читање песме по избору наставника (Душан Радовић, Бранко Ђопић, Љубивоје Ршумовић),
- разговор о песми,
- разговор о зоолошком врту - индивидуална искуства ученика,
- разговор о слици из *Буквара* „У зоолошком врту“,
- глобално читање текста из *Буквара* (стр. 15),
- графичко представљање речи и реченица,
- цртање омиљене животиње,
- испитивање познавања штампаних слова и оспособљености читања.

10. Прича по низу слика - „Прича о птици“ из *Буквара*

- разговор о птицама: врсте, начин живота итд.
- разговор по низу слика (разговор о свакој слици посебно, уочавање појединости, изналажење имена главних ликова, логичко повезивање радње),
- синтеза причања: индивидуално причање приче у целини.
- састављање реченица па основу датих слика,
- графичко представљање реченица,
- моторичке вежбе према узору из *Буквара*.

11. Догодило се... (причање по сећању)

- причање догађаја - место, време, личности, поступци, осећања и слично,
- истицање реченица којима се изражава битно у причању,
- вежбе дисања (дубок удисај и лаган издисај - дување у пламен свеће тако да се пламен повија, а не угаси, покретање папирџа на столу дувањем, стварање таласа на води дувањем и слично),
- цртање на основу догађаја,
- испитивање познавања штампаних слова и оспособљености за читање.

12. На улици - ученици у саобраћају (према слици из *Буквара*)

- слушање песме „Семафор“,
- правила кретања,
- прелажење улице, семафор,
- тематски именички речник: Улица,
- дужина реченица и речи,
- глобално читање текста из *Буквара* (страна 20),
- цртање саобраћајних знакова.

13. Играјмо се речима - језичка вежба

- састављање реченица на основу датих речи,
- уочавање редоследа речи у реченици (прва, друга, трећа...),

- уочавање гласова у речима са отвореним слогом (мама, шума) и њиховог редоследа (први, други, трећи: глас на почетку, на крају и у средини речи),
- мењање једног гласа у речима - састављање нове речи,
- графичко представљање гласова у речи,
- цртање предмета (композиција воза и слично),
- испитивање познавања штампаних слова и оспособљености за читање.

14. Прича на основу слика по избору наставника

- разговор о слици (план причања: чиме почињемо и чиме завршавамо разговор),
- запажање појединости и њиховог односа према целини слике,
- реченица (број речи, дужина) - проширивање реченице (на реченицама од две до три речи),
- развијање маште: Шта се десило пре посматраног догађаја, појаве и слично на слици, а шта после?
- уочавање карактеристичних грешака у изговору гласова и говору ученика.

15. Најлепше приче

- препоручити ученицима да донесу књиге у којима се налази њихова најлепша прича,
- наставник чита причу,
- разговор о причи,
- ученици показују своје књиге и препричавају приче.
- ученици који знају да читају, читају неколико реченица или одломак из приче за коју су се определили,
- процењивање богаћења речника на основу препричавања,
- илустрација омиљене приче.

16. Мој друг

- разговор о другу - опис: спољашњи изглед, боја очију, косе, висина,
- како и зашто се дружим са њим у школи, после часова и слично,
- шта бих пожелео Другу,
- вежбе за развијање моторике - игре усмерене на увежбавање покрета руке, шаке и прстију (*Летти, летти, Ове моје ручице* и слично),
- цртање: *Мој друг* или *У ири са другом* и слично,
- испитивање познавања штампаних слова и оспособљености за читање,
- корелација са предметом свет око нас.

17. Машта о...

- читање песме Љубивоја Ршумовића „Моја машта може свашта“,
- разговор о песми,
- о чему маштате? - индивидуално исказивање ученика,
- уочавање речи блиских по значењу, а различитих по облику: радостан, насмејан, весео итд.
- акустичке вежбе: разликовање звукова у учионици и у природи,
- испитивање познавања штампаних слова и оспособљености читања.

18. Гледам и описујем

- по могућности час организовати у природи,
- посматрање природе (ученике усмерити на посматрање и начин посматрања),
- уочавање појединости,
- особине посматраног материјала; облик, боја, звук, мирис, положај итд.,
- састављање целовитијег састава (усмено) на основу уочених појединости -индивидуално исказивање ученика,
- језичка вежба: тематски придевски речник.

19. Упознавање Буквара

- слушање музике (избор наставника),
- разгледање корица (назив, писци, илустрације),
- листови (илустрације и текстови),
- држање књиге, листање, чување,
- разговор о илустрацијама,
- читање текстова из *Буквара*,
- вежбе за развој моторике (низање перли, дугмади...).

20. Тематско утврђивање - Добро дошли, прваци!

- читање песме Благоја Рогача,
- разговор о песми,
- живот и рад у школској средини: ученици причају своја запажања о свом одељењу и о школи (радости у школи, дружење, учење итд.),
- самостално састављање реченица везаних за ову наставну тему (интонација и пауза),
- графичко представљање реченице, речи и гласова у њима,
- формирање живе реченице (ученици преузимају улогу одређених речи, мењањем њихових места уочава се редослед речи у реченици),
- опис: опис предмета или слика, на основу непосредног посматрања и памћења, уочавање значајних појединости,
- слушање говора: препознавање говора наставника, друга, глумца, спикера итд. (слушање говора затворених очију),
- одгонетање лакших загонетки,
- моторичке вежбе: покрети руке, шаке, прстију, координација тих покрета - повлачење разних врста црта и линија,
- корелација са познавањем друштва.

II. НАСТАВНА ТЕМА: МИ УЧИМО СЛОВА - 21 час

Учење читања и писања

1. Глас и штампано слово Аа

- читање песме Душана Радовића о слову Аа (Душан Радовић: „Вукова азбука“), и разговор о њој,
- издвајање и изговарање речи у којима се глас Аа чује у три позиције: на почетку, на крају и у средини речи,
- разговор на основу слике из *Буквара*,

- писање слова на табли.
- ученици пишу у своје свеске (највише два реда),
- цртање аутомобила, авиона или неког другог предмета у чијем називу је слово Аа на почетку речи,
- исписивање слова која недостају у речима испод слика у *Буквару*, аналитичка и синтетичка вежбања,
- рад на задацима из *Наставних листова* (рад по групама - диференцирани облик рада).

2. Глас и штампано слово Мм

- читање песме о мајци (Љ. Ршумовић: „Мајка“, Душан Радовић: „Најбоља мама на свету“),
- разговор о прочитаној песми,
- издвајање речи у којима се глас Мм чује на почетку, на крају и у средини речи,
- записивање слова на табли и коментарисање његове графичке структуре,
- вежбе писања слова у ђачким свескама (наставник контролише како ученици пишу слово и даје одређене инструкције),
- писање речи,
- наставни листови: диференцирани облик рада,
- слушање песме: „Најлепша мама на свету“.

3. Глас и штампано слово Ии

- разговор о играчкама које су ученици донели од куће, описивање играчке.
- аналитичко-синтетичке вежбе,
- уочавање гласа у разним речима,
- писање слова,
- читање речи и реченица састављених на словарици,
- писање речи и реченица (диференцирани облик рада)
- рад са *Наставним листовима*,
- богаћење речника: извођење речи којима тепамо, на пример: мама-мамица, тата-татица и сл.,
- решавање загонетки по избору наставника.

4. Глас и штампано слово Тт

- читање песме о тати (Драган Лукић или Душан Радовић),
- разговор о садржају песме,
- аналитичко-синтетичке вежбе,
- издвајање речи у којима се чује глас Тт.
- писање слова,
- читавање или читање текста из *Буквара*,
- диференцирани облик рада помоћу *Наставних листова*,
- писање речи и реченица,
- корелација с предметом свет око нас - породица и родбински односи.

5. Научили смо четири слова

Гласови и штампана слова Аа, Мм, Ии, Тт - утврђивање

- разговор о сликама из *Буквара* (предмет-слика-реч): точак као предмет, точак као слика, точак као реч,

- индивидуално препознавање ова четири слова у речима и реченицама,
- упоређивање графичке структуре слова,
- слагање речи па словарици од ова четири слова,
- шчитавање или читање речи сложених на словарици,
- увежбавање писања ових слова, појединачно и у речима, читање текстова из *Буквара*,
- језичка вежба: речи којима се изражавају просторни односи - горе/доле, напред/назад, испред/иза, спреда/позади, предњи/задњи,
- вежбе читања (*Наставни листови*),
- слушање песме „На слово, на слово“.

6. Вежбе усменог изражавања на основу слика из *Буквара* - Сналажљиви зец, Фудбал, Кошарка (избор)

- интелектуално-емоционална припрема часа у зависности од теме коју наставник одабере за час,
- разговор о слици из *Буквара* (наставник даје инструкције како да се посматра слика и шта се уочава),
- разговор о свакој слици посебно („Сналажљиви зец“),
- уочавање појединости на сликама,
- издвајање најзбудљивије слике (зашто?),
- како ученици замишљају боје и звукове (акустичке и визуелне вежбе),
- препричавање приче у целини,
- како би ученици завршили ову причу,
- језичка вежба: речи ономотопејског значења - како се оглашавају животиње.

7. Глас и штампано слово Оо

- импровизација разговора (коришћење лутака, по могућству луткарске сцене у школи),
- употреба, гласа Оо у функцији речи (дозивање, чуђење, дивљење, бол, страх. исмејавање, опонашање звука),
- аналитичко-синтетичке вежбе,
- писање слова Оо,
- фонографичке вежбе: цртање предмета на које личи слово Оо по облику, - слагање речи на словарици,
- шчитавање или читање речи и реченица,
- писање речи и реченица.
- читање текстова: диференцирани облик рада (*Наставни листови*).

8. Глас и штампано слово Нн

- ученици доносе новине и исечке из новина,
- разговор о новинама (богађење речника: новине, новости, новинар итд.),
- аналитичко-синтетичка вежбања,
- фонографичке вежбе: цртање предмета на које личи слово Нн,
- писање слова, речи и реченица,
- шчитавање или читање текста из *Буквара*,
- решавање укрштеница из *Буквара*,
- *наставни листови*: диференцирани облици рада.

9. Глас и штампано слово Сс

- припремни разговор,
- издвајање речи у којима се налази глас Сс,
- уочавање гласа Сс, на почетку, на крају и у средини речи, слово Сс,
- слагање речи и реченица на словарици,
- шчитавање и читање текста из *Буквара* и *Наставних листова* - диференцирани облик рада,
- „богаћење речника“: какво може да буде сунце: на пример: зубато, врело, ужарено, као пламен, као ужарена лопта итд.,
- илустровање заласка сунца.

10. Гласови и штампана слова Оо, Нн, Сс - утврђивање

- препознавање слова у речима и реченицама,
- коментарисање графичке структуре појединих слова,
- упоређивање графичке структуре слова,
- слагање речи на словарици, од ова три слова,
- шчитавање и читање текстова (увежбавање читања),
- диктат реченица из *Буквара*,
- слушање песме „На слово, на слово“.

11. Вежбе усменог изражавања - „Црвенкапа“, рад на основу слика из *Буквара*

- интелектуално-емоционална припрема ученика за час (по избору наставника),
- разговор о свакој слици посебно,
- уочавање појединости, повезивање догађаја у логичку целину,
- препричавање,
- састављање речи и реченица, писање одређених реченица,
- језичка вежба: тематски именички речник-тема: шума (шумар, дрво, стабло, грана, лишће, трава, птица, итд.),
- вежбе читања.

12. Писано слово Аа

- цртање орнамената који садрже елементе писаног слова Аа,
- коментарисање графичке структуре великог и малог слова Аа,
- писање слова у свеске (највише два реда),
- тематски речник: аутомобил (волан, точак, мотор, кочнице, пут, саобраћајац, брзина, бензин, пумпа итд.),
- корелација с музичком културом: песма „На слово на слово Аа“.

13. Гласови и штампана слова Ее-Рр

- слушање песме „На слово, на слово“,
- разговор о слушаној песми,
- издвајање речи у којима се чују гласови Ее и Рр,
- уочавање гласова у разним позицијама (на почетку, на крају и у средини речи),
- артикулација гласова (можемо прво обрадити једно слово па затим друго или заједно),
- упознавање ученика са графичком структуром слова.

- препознавање слова у разним речима,
- диференцирани облик рада: прва група: шчитава или чита речи; друга група - чита реченице и трећа група - чита текст из *Буквара*,
- *Наставни листови*: диференцирани облик рада.

14. Писано слово Мм

- слушање или читање одговарајуће песме,
- читање речи и реченица засићених штампаним словом Мм,
- писање слова Мм и коментарисање његове графичке структуре,
- писање речи, начин повезивања слова,
- језичка вежба: богаћење речника - тешко/лако, претешко/прелако итд.

15. Утврђивање писаних слова Аа и Мм

- упоређивање штампаних. и писаних слова Аа и Мм,
- коментарисање графичке структуре писаних слова,
- упоређивање графичке структуре писаних слова Аа и Мм,
- писање слова: вежбе правилног и лепог писања,
- писање речи (обратити пажњу па међусобно повезивање слова),
- језичка вежба: тематски придевски речник - тема: „Ученици“ (лепи, вредни, немирни, пажљиви, уморни итд.).

16. Гласови и штампана слова Јј-Уу

- разговор о радном дану ученика (причање),
- уочавање речи истог облика, а различитог значења (на пример: Јела је јела разних јела испод јела),
- издвајање речи у којима се чују гласови Јј и Уу,
- аналитичко-синтетичка вежбања,
- слагање речи на словарици,
- писање слова и коментарисање њихове графичке структуре,
- упоређивање слова: сличности и разлике у изговору и по облику,
- диференцирани облик рада: читање текстова из *Буквара* и *Наставних листова* (по групама),
- језичка вежба: „породица речи“ ићи; отићи, доћи, проћи, наићи, заћи, прићи, ући, прећи итд.
- језичка игра: решавање укрштених речи из *Буквара*.

17. Мој радни дан - Вежбе усменог изражавања на основу слика из *Буквара*, читање текста „Мајстор Мита“

- ителектуално-емоционална припрема ученика,
- разговор о радном дану ученика према низу слика из *Буквара*,
- анализа сваке слике посебно (усмеравати ученике како да посматрају слику, шта да уочавају и како то језички да изразе),
- ученици причају о свом радном дану,
- у другом делу часа ученици читају текст „Мајстор Мита“ (вежба читања: наставник коментарише како поједини ученици читају и даје им инструкције како да читају добро).
- флексибилно читање (према тексту из *Наставних листова*),
- илустрација текста „Мајстор Мита“.

18. Писано слово Ии

- разговор о играма и играчкама,
- упознавање с графичком структуром великог и малог слова Ии,
- писање слова и речи,
- писање реченица писаним словима (међусобно повезивање слова),
- читање речи и реченица писаних писаним словима (*Буквар* и *Наставни листови*),
- језичка игра: „породица речи“ - играти: игра, играчка, игралиште, заиграти, наиграти, надиграти, поиграти итд.

19. Гласови и штампана слова Лл – Љљ

- наставник чита одговарајући текст,
- разговор о прочитаном тексту,
- издвајање речи у којима се чују гласови Лл и Љљ,
- позиције тих гласова у речима,
- вежбе артикулације,
- писање слова и коментарисање њихове графичке структуре,
- слагање речи на словарици,
- вежбе читања: диференцирани облик рада - диференцирано читање, рад по групама на основу текстова из *Буквара* и *Наставних листова*,
- илустрација прочитаног текста.

20. Колико смо слова до сада научили – утврђивање

- разговор о наученим словима: колико смо научили штампаних, а колико писаних слова,
- наставник демонстрира плакат или графофолију на којој су исписане речи које почињу одређеним словима,
- проналажење нових речи у којима се налазе одређена слова у разним позицијама,
- синтетичке вежбе,
- упоређивање графичке структуре штампаних слова,
- упоређивање графичке структуре писаних слова,
- писање реченица штампаним словима,
- писање реченица писаним словима,
- диференцирано читање: *Буквар* и *Наставни листови*.

21. Тематско утврђивање - Ми учимо слова

- провера путем диктата: наставник показује слику, а ученици пишу речи,
- причање на основу слике (по избору наставника) са захтевом да ученици на крају сваке реченице спусте глас и направе паузу;
- читање: препоручити ученицима који читају да у својим књигама изаберу најзанимљивије делове и прочитају другу; ученици који савладају успешно читање читају текст са фолије, *Наставних листића*, плаката, а почетници читају текст из *Буквара*,
- диктат са проширивањем реченица (сликом или речима),
- богаћење речника: Какви могу да буду предмети? На пример, сто округао, квадратни, троугаони, дрвени, за ручавање, за писање и слично; препознавање предмета по набројаним карактеристикама, на пример: округла, сочна, црвена или жута, расте у воћњаку... (јабука).

III. НАСТАВНА ТЕМА: ОД ШКОЛЕ ДО КУЋЕ - 21 час

Учење читања и писања

1. Глас и штампано слово Шш

- читање песме „Дедин шешир и ветар“ Г. Тартаље,
- разговор о прочитаном тексту,
- издвајање речи у којима се налази глас Шш,
- повезивање гласа Шш са гласовима у природи (шуми),
- аналитичко-синтетичка вежбања,
- писање слова и коментарисање његове графичке структуре,
- слагање речи на словарици, - писање речи и реченица,
- читање текста из *Буквара* и *Наставних листова*,
- језичка вежба: „Богаћење речника“ - речи различите по облику али сличног значења: ићи - шетати, ходати, бауљати, трчати, јурити, корачати, скакутати итд.,
- језичка игра: решавање ребуса из *Буквара*,
- илустровање текста из *Буквара*.

2. Вежбе усменог изражавања - „Шта они раде?“ (на основу слика из *Буквара*)

- разговор о занимањима људи,
- шта ко ради у кући и у школи?
- анализа слика редом како су дате у *Буквару*,
- разговор о појединостима, - уочавање узрочно-последичних веза,
- проширивање разговора појединостима којих нема на слици,
- језичка вежба: „Богаћење речника“ - речи истог корена: рад, радити, прорадити, нарадити, зарадити, одрадити, урадити итд.; употреба ових речи у реченицама (синтаксичка вежбања).
- шума у јесен (илустрација),
- корелација с предметом свет око нас.

3. Писано слово Тт

- интелектуално-емоционална припрема ученика за час (по избору наставника),
- упознавање ученика са великим и малим словом Тт,
- упоређивање малог и великог писаног слова Тт,
- писање слова у речима и реченицама (усмеравање ученика да пишу писана слова правилно и да их правилно повезују у речима),
- читање писаног текста из *Буквара*.

4. Гласови и штампана слова Гг - Пп

- читање текста „Горан и Лептир“ из *Наставних листова*,
- разговор о прочитаном,
- издвајање речи у којима се налазе гласови Гг и Пп,
- вежбе артикулације,
- упознавање ученика с графичком структуром слова Гг и Пп,
- уочавање слова Гг и Пп на почетку, на крају и у средини речи,
- писање слова у речима и реченицама,
- читање текстова из *Буквара* и *Наставних листова*.

5. Гласови и штампана слова Шп, Гг, Пп – утврђивање

- припремни разговор,
- фонографичка вежба: тражење везе између облика ових штампаних слова и облика појединих предмета (сличности облика слова и облика предмета),
- упоређивање графичке структуре слова (сличности и разлике),
- вежбе читања на текстовима „Петар пише писмо“ и „У шуми“ из *Буквара* (страница 60),
- диктат: диктирање неколико реченица из *Буквара*.

6. Писано слово Оо

- стваралачко причање о одећи (делови одеће, одржавање одеће, хигијена, уредност), поистовећивање с појединим деловима одеће - стављање у улогу кошуље, капута итд.,
- показивање писаног слова и писање на табли,
- коментарисање графичке структуре слова,
- анализа слика из *Буквара* и читање текста писаног писаним словима,
- писање речи и реченица,
- диктат: ученици пишу диктат писаним словима,
- цртање предмета који имају облик слова Оо и записивање речи и реченица.

7. Читам и пишем писана слова – утврђивање

- разговор о словима: глас и слово,
- штампано и писано слово,
- демонстрирање на графофолији или плакату писаних слова која су обрађена,
- упоређивање графичке структуре писаних слова: сличности и разлике,
- писање слова, речи и реченица: међусобно повезивање писаних слова,
- читање текстова писаних писаним словима,
- преписивање: ученици штампани текст преписују писаним словима.

8. Гласови и штампана слова Зз-Вв

- разговор о зими,
- издвајање речи у којима се чују гласови Зз и Вв,
- артикулација гласова Зз и Вв,
- препознавање позиције гласова у речима,
- упознавање графичке структуре слова Зз и Вв,
- коментарисање графичке структуре слова (сличности и разлике),
- фонографичка вежба: проналажење предмета у чијем облику препознајемо облик слова Зз и Вв,
- писање речи и реченица,
- диференцирано читање и разговор о прочитаном,
- цртање змаја као илустрације за текст из *Буквара*,
- корелација с предметом свет око нас.

9. Рад на тексту „Јесен у шуми“

- интелектуално-емоционална припрема (могућности: разговор о јесени, песма о јесени, слика о јесени итд.),

- наставничко изражајно читање текста,
- ученици гласно читају текст (може штафетно читање),
- тихо читање (једино за ученике који су савладали технику читања у довољној мери),
- разговор о тексту (интерпретација садржине постављањем питања),
- уочавање слика и разговор о њима,
- језичка вежба: тематски придевски речник - тема: „Јесен“ (каква све може бити јесен - тамна, сива, тмурна, кишовита итд.),
- илустровање текста „Јесен у шуми“.

НАПОМЕНА - Уколико наставник сматра да је овај текст тежак, он може да одабере неки други текст из *Буквара* или из *Наставних листића*, или да организује групни облик рада па да свакој групи одреди текст према њеним могућностима.

10. Увежбавање читања на текстовима из Буквара - „Зашто сам мали“ и „Моја мама“, флексибилно читање

- интелектуално-емоционална припрема,
- читање текстова (наставник први чита одређени текст),
- шта значи добро читати - разговор с ученицима о особинама доброг читања, давање инструкција за добро читање,
- ученици читају текст гласно (прво један текст па потом други),
- кратак разговор о прочитаним текстовима (провера разумевања прочитаног текста),
- тихо читање текста (уколико наставник оцени да не могу сви ученици да читају тихо, то ће учинити појединци или одређена група),
- гласно читање с такмичарским усмерењем, флексибилно читање,
- уочавање грешака током читања, анализа тих грешака и давање инструкција ученицима како да превладају одређене грешке,
- илустровање прочитаног текста.

11. Гласови и штампана слова Кк-Дд

- интелектуално-емоционална припрема ученика (могућности: разговор о вуку, разговор о књизи, решавање загонетки одређеног типа итд.),
- издвајање речи у којима се налазе ови гласови,
- писање слова Кк,
- писање слова Дд,
- упоређивање ова два слова (претходно упоредити изговарање гласова),
- читање текста из Буквара: читање по нивоима - прво се читају речи у левом ступцу, затим се чита текст „Деда“,
- језичка игра: укрштеница.

12. Писано слово Нн

- слушање песме „Бака“ и разговор о њој (причање о бакиним наочарима),
- разговор о коришћењу наочара,
- демонстрирање писаног слова Нн и коментарисање његове графичке структуре,
- писање слова, речи и реченица,
- писање по диктату (обратити пажњу на лепо и правилно писање),
- уочавање грешака у писању, њихово коментарисање и давање инструкција ученицима како да их превладају,
- читање писаног текста,
- вежба преписивања.

13. Глас и штампано слово Бб

- разговор о Београду (Београд у искуству ученика, шта знам о главном граду, разгледање фотоса Београда итд.),
- драга имена која почињу на слово Б (Бранко, Бошко, Борислав итд.),
- разликовање графичке структуре великог и малог слова,
- слагање речи на словарици и аналитичко-синтетичка вежбања (гласовна анализа и синтеза),
- писање штампаног слова Бб и речи у којима се налази ово слово,
- читање текста из *Буквара* „Бубамара“,
- језичка вежба: речи које значе пешто умањено - цвет/цветић, рука/ручица. слика/сличица итд.,
- читање „Песма о Београду“ (*Буквар*).

14. Увежбавање читања на тексту о зими (избор наставника)

- интелектуално-емоционална припрема (могућности: слушање песме о зими. разговор о доживљајима ученика, разговор о слици итд.),
- наставничко изражајно читање,
- гласно читање ученика (обратити пажњу на ритам, мелодију, на наглашено и ненаглашено читање текста),
- уочавање грешака у читању, њихово коментарисање и давање инструкција како се чита лирска песма,
- читање с такмичарским усмерењем,
- језичка игра: читање палиндрома или анаграма (читање речи спреда или одостраг): ратар, потоп, Анина, Ана; читање речи које имају друго значење када их читамо одостраг: ено, рад, кос, сан, сат итд.,
- преписивање реченица из *Буквара*.

15. Вежбе усменог изражавања на основу слика из *Буквара* - „Снешко Белић“

- интелектуално-емоционална припрема ученика (могућности: разговор о зими, слушање песме о зими или снегу, подстицај на основу слике, подстицај на основу учениковог доживљаја итд.),
- разговор о сликама (разговор о свакој слици посебно),
- боје, звукови и облици које можемо довести у везу с причом у сликама, - појединости, слике, наративност приче,
- описивање снега и зимског пејзажа,
- синтеза приче: на основу појединих слика ученик саставља целовиту причу, индивидуално причање ученика,
- разговор о друкчијем завршетку приче,
- језичка вежба: (број 1) лексичка вежба - именички и придевски тематски речник везан за тему снега; (број 2) синтаксичка вежба - састављање реченица на основу датих речи; (број 3) стварање имена на основу особина предмета и бића - Снешко Белић, Кликерко Котрљанић, Гуменка Лизанић итд.

16. Писано слово Сс

- причање доживљаја везаних за сестру, за санкање или за слике,
- демонстрирање писаног слова Сс, великог и малог, на разредној словарици, коментарисање графичке структуре слова,
- писање речи и реченица,
- читање писаног текста из *Буквара*,

- преписивање штампаног текста писаним словима,
- богаћење речника: суфиксација рад - радити, радња, радионица, радилиште, радник, радилица, раднички итд.

17. Рад на тексту „У трамвају“

- интелектуално-емоционална припрема (могућности: разговор о саобраћају, разговор о понашању ученика, подстицајни разговор о слици итд.),
- наставничко изражајно читање,
- ученичко гласно читање,
- тихо читање (ученици читају тихо са малим усмерењима),
- разговор о садржини текста,
- препричавање прочитаног текста,
- језичка вежба: синтаксичка вежба - прављење различитих реченичких варијанти на исту ситуацију (на пример, како друкчије можемо рећи Бака је помиловала Горана по коси?),
- језичка игра: решавање загонетки.

18. Утврђивање писаних слова

- разговор о обрађеним писаним словима,
- демонстрирање обрађених писаних слова на плакату или графофолији,
- упоређивање графичке структуре обрађених писаних слова,
- допуњавање речи изостављеним писаним словима (на плакату или графофолији испишу се речи, али се у њима изоставе писана слова која се утврђују, ученици то откривају и уписују одговарајуће слово),
- писање реченица писаним словима (водити рачуна о повезивању слова и о њиховом лепом и правилном писању),
- уочавање грешака у току писања, коментарисање грешака и давање инструкција ученицима како да их превладају,
- читање писаног текста.

19. Рад на тексту (по избору наставника)

- наставник одабере текст из *Буквара* или *Наставних листића* или неки други текст,
- поступак је исти као и у претходним методичким скицама везаним за рад на тексту:
 - 1) интелектуално-емоционална припрема ученика,
 - 2) читање наставничко изражајно,
 - 3) читање ученичко гласно,
 - 4) ученици тихо читају текст (увек дати одређена усмерења),
 - 5) разговор о садржини текста (илустрација помаже анализи текста),
 - 6) уочавање ликова (само елементарна запажања),
 - 7) ученичка вежбања,
 - 8) вежбе читања,
 - 9) самостални и стваралачки рад ученика.

20. Читам и пишем штампана слова Зз, Вв, Кк, Дд, Бб – утврђивање

- разговор о наученим штампаним словима,
- демонстрирање ових штампаних слова на графофолији или плакату,

- појединачна анализа слова,
- упоређивање графичке структуре слова,
- читање текста засићеног овим штампаним словима,
- изборни диктат: наставник чита текст, а ученик записује само оне речи у којима се чују ови гласови,
- језичка игра: на једном плакату су исписане реченице у којима су изостављена ова слова, изостављена слова су исписана у једном углу плаката, ученици распоређују слова, свако слово се ставља на своје место.

21. Тематско утврђивање - од школе до куће

- разговор о теми (инсистирање на емотивним доживљајима ученика),
- аналитичко-синтетичка вежбања (усмено и на тексту),
- писање речи и реченица штампаним словима - диктат - (вежбање),
- вежбање читања (саставити текст од обрађених штампаних слова), правилно изговарање гласова и сливање у природно изговорену целину (брзина гласног читања приближно одговара брзини нормалног говора),
- писање речи и реченица писаним словима - преписивање из *Буквара*,
- развијање осећања за реченицу: сређивање деформисане реченице,
- тематски речник: школа или кућа.

IV. НАСТАВНА ТЕМА: ЛЕПРШАЈТЕ, ЛЕПТИРИЦЕ БЕЛЕ! - 21 час

Учење читања и писања

1. Гласови и штампана слова Чч-Ћћ

- интелектуално-емоционална припрема ученика (могућности: слушање композиције „На слово, на слово“, причање иа основу маште - „Чудан ћилим“),
- издвајање речи у којима се чују гласови Чч и Ћћ,
- вежбе артикулације: начин изговарања гласова (положај говорних органа), уочавање разлике у изговарању између Чч и Ћћ,
- уочавање ових гласова на почетку, на крају и у средини речи (ученици сами траже примере или наставник да примере, а они уочавају позицију гласова у њима),
- вежба артикулације из *Буквара*,
- упознавање графичке структуре слова, коментарисање њихове графичке струке
- упоређивање графичке структуре слова, писање слова, речи и реченица,
- читање речи из *Буквара* (колона на левој страни), читање реченица (у горњем делу стране) и потом читање текста „Мачак и вук“ (ово читање може да се организује по групама или по нивоима читања: лексички, синтаксички и текстуални ниво),
- језичка игра: решавање ребуса.

2. Рад на тексту „Мачак и вук“

- разговор о животињама,
- наставничко изражајно читање (ученици само слушају, а не прате текст у Буквару),
- ученици читају текст гласно (може и штафетно читање),
- ученици читају текст тихо (тихо усмерено читање) - усмерити ученике на одговарајуће задатке,
- интерпретација садржине текста кроз разговор,
- однос ликова (какав је мачак, а какав је вук),

- кратак разговор о идејној страни приче (зашто људи нису добри према вуку).
- увежбавање читања: читање текста по улогама.

3. Писана слова Ее-Рр

- интелектуално-емоционална припрема ученика,
- упознавање графичке структуре слова,
- упоређивање великог и малог слова,
- писање слова, речи и реченица (обратити пажњу на међусобно повезивање слова),
- читање писаног текста,
- преписивање писаног текста писаним словима (имитирање модела писања).

4. Гласови и штампана слова Хх-Жж

- наставничко изражајно читање текста из *Буквара* „Хлеб“ и „Живот пужа“,
- разговор о тексту и о хлебу (технологија прављења хлеба, врсте хлеба итд.), разговор о пужу,
- издвајање речи у којима се чују гласови Хх и Жж,
- вежбе артикулације: изговор гласа Хх, упоређивање начина изговарања гласа Хх са начином изговарања гласова Кк и Гг,
- гласовна аналитичко-синтетичка вежбања,
- писање слова и коментарисање њихове графичке структуре,
- писање речи и реченица,
- читање текстова из *Буквара* - „Хлеб“, „Живот пужа“ (елементи изражајног читања).

5. Увежбавање читања на текстовима из *Буквара* и *Наставних листића* према избору наставника) (Могућност: текст „Жаба“ из *Наставних листића*)

- разговор о читању (како ко чита, како научити да читамо добро, шта значи добро читати),
- припремити текст на плакату или графофолији (то може бити невезани текст - прва реченица да има једну реч, друга реченица две речи, трећа три речи и тако до седме реченице која ће да има седам речи),
- ученици читају и прате како се проширује реченица,
- флексибилно читање: читање припремљених речи и реченица исписаних по вертикалним и косим стубовима, кружно и полукружно, читање текста спорије и брже,
- читање текста по улогама,
- читање текста с такмичарским усмерењем,
- анализа читања: зашто неко чита добро, а неко лошије (разговор о грешкама у читању), читање ученика снимити на касетофон, па онда слушати и разговарати о снимку.

6. Глас и штампано слово Фф

- интелектуално-емоционална припрема ученика (могућности: разговор о фрули, слушање песме „На слово, на слово“ итд.),
- вежбе артикулације, изговор гласа Фф, упоређивање начина изговарања гласа Фф са начином изговарања гласа В (према материјалу из *Буквара*),
- читање речи и реченица из *Буквара*,
- писање речи и реченица,
- читање текста „Фифи“ из *Буквара* (увођење ученика у изражајно читање),
- диктат: диктирање реченица из *Буквара*.

7. Писана слова Јј-Уу

- читање штампаног текста и разговор о њему,
- коментарисање графичке структуре слова,
- упоређивање графичке структуре писаних слова Јј и Уу,
- писање речи и реченица,
- читање писаног текста,
- преписивање: ученици преписују штампани текст писаним словима.

8. Утврђивање писаних слова Ее, Рр, Јј, Уу

- упоређивање штампаних и писаних слова (слова се испишу на плакату или на графофолији),
- утврђивање графичке структуре сваког слова посебно,
- упоређивање графичке структуре писаних слова,
- читање писаних текстова у којима су заступљена ова писана слова,
- преписивање: ученици преписују писани текст писаним словима (имитација узорка). разговор о лепоти и правилности писања,
- изборни диктат: ученици слушају одређени текст, али записују писаним словима само оне речи у којима се јављају ова четири слова,
- решавање ребуса.

9. Гласови и штампана слова Цц-Њњ

- наставничково читање текстова из *Буквара* „Звонце“ и „Где ко живи“,
- уочавање речи у којима се чују ова два гласа,
- вежбе артикулације: правилно изговарање гласова,
- коментарисање и упоређивање графичке структуре слова,
- уочавање слова у разним позицијама (на почетку, на крају и у средини речи),
- писање слова, речи и реченица,
- читање текстова из *Буквара* „Звонце“ и „Где ко живи“ - гласно и тихо читање (организовати диференцирано читање текстова из *Буквара* и *Наставних листића*),
- језичка игра: решавање загонетки.

10. Вежбе читања на текстовима из *Буквара* (према избору наставника)

- како ћу постати добар читач? (разговор о правилима доброг читања - проширивање знања), на шта све обраћамо пажњу док читамо,
- гласно читање одређеног текста према избору наставника,
- тихо читање истог текста (како читати у себи, развијање технике тихог читања),
- диференцирани облици читања (формирати групе и свакој дати одговарајући текст),
- тихо усмерено читање: диференцирати задатке за рад на истом тексту,
- снимање учениковог читања на касетофону, слушање снимака и њихово коментарисање.

11. Писана слова Лл-Љљ

- читање одређеног штампаног текста,
- упознавање ученика с великим и малим писаним словом Лл и Љљ,
- упоређивање графичке структуре ова два писана слова,
- писање слова, речи и реченица,

- читање писаног текста из *Буквара*,
- језичка вежба: речи истог корена - лист: листати, олистати, слистити, пролистати итд.; синтаксичка вежбања: употреба наведених речи у реченицама (саставити по једну реченицу у којој ће ове речи бити употребљене),
- цртање лишћа.

12. Рад на тексту „Принцеца“ Добрице Ерића

- интелектуално-емоционална припрема ученика (могућност: како помажемо мами у кући, разговор о одласку с мамом у куповину),
- наставничко изражајно читање,
- гласно читање ученика,
- тихо усмерено читање (утврдити задатке на које ћемо ученике усмерити),
- разговор о доживљају текста,
- интерпретација текста (разговор о садржини, уочавање поруке текста, покушај да се порука што лепше формулише,
- изражајно читање,
- језичка вежба: речи које значе нешто умањено - чешаљ/чешљић, четка/четкица, ташна/ташнина итд.,
- састављање реченица.

13. Гласови и штампана слова Ћђ-Џџ

- читање песме „Џиво из оцака“ из *Буквара*,
- уочавање речи у којима се налазе гласови Ћђ и Џџ,
- вежбе артикулације гласа Ћ, а потом гласа Џ.
- упоређивање начина изговарања гласова Ћ и Џ,
- аналитичко-синтетичке вежбе,
- упознавање графичке структуре слова,
- препознавање слова на почетку, на крају и у средини речи,
- читање текста из *Буквара*,
- писање слова, речи и реченица,
- илустровање текста из *Буквара*.

14. Језичка вежба: изговор гласова Чч, Ћћ, Ћђ

- слушање песме „На слово на слово“ или читање одговарајућег текста,
- вежба изговарања гласова (појединачно),
- упоређивање начина изговарања гласова (проверавање да ли ученици јасно изговарају ове гласове и да ли их мешају у изговору),
- наизменично изговарање гласова (стално се мења редослед изговарања, стално се мења ритам изговарања - час брже, час спорије).
- провера визуелног разликовања слова, такође наизменично читање слова по одређеном редоследу који је променљив,
- материјал за вежбање:
 - прва вежба: чика, чигра, чизма, четка, чувар, чучи, чорба, чоколада; друга вежба: мач, кључ, пливач, орач, певач, свирач, возач. обруч, кључ; трећа вежба: облачић, ђачић, чучећи, учећи, трчећи, опанчић, значка; четврта вежба: њон, Ђура, Ђорђевић, ђак, ђачић, ђувеч; пета вежба: смеђ, смуђ, буђ, сиђе, туђи, дође, пође, ђаволчић, ђурђевак; шеста вежба: цунгла, цудо, цак, цепарац, цем, цип; седма вежба: бец, оџачар, канџе, оџак, кујунџија,

- допуњавање слова у речима (испишу се речи или реченице, али се у њима изоставе слова а ученици допуњавају речи),
- изборни диктат,
- вежбе читања.

15. Рад на тексту приче „Лажа и Паралажа“

- мотивациони поступак,
- наставничко изражајно читање приче,
- ученици читају гласно (покушај изражајног читања),
- тихо усмерено читање (усмерити ученике на одређене задатке),
- разговор о садржини приче,
- разговор о идејама или порукама,
- вежбе читања,
- богаћење речника: чиме се ко брани - јеж бодљама, лија лукавством, зец бежањем и сл.,
- преписивање реченица.

16. Научили смо штампана слова - разговор о Вуку Караџићу

- научио сам штампана слова (разговор о словима),
- редослед слова (ћирилица), слова су исписана на плакату или па графофолији, понављање редоследа слова,
- на другом плакату слова су измешана, ученици успостављају ред,
- писање имена и презимена другова и другарица по азбучном реду,
- о Вуку Караџићу као творцу азбуке,
- читање текста из *Буквара* „Врабац и авион“,
- читање текста по улогама,
- илустровање текста.

17. Писано слово Шш

- читање штампаног текста из *Буквара* или *Наставних листова*,
- упознавање графичке структуре слова,
- писање слова па табли и објашњавање начина његовог писања,
- упоређивање графичке структуре слова с другим сличним словима,
- писање речи и реченица,
- читање писаног текста из *Буквара*,
- преписивање: преписивање текста по узору (лепо и правилно писање, међусобно повезивање слова),
- језичка вежба: богаћење речника - уско/широко, дуго/кратко, ниско/високо, плитко/дубоко итд.

18. Рад на тексту „Пачија школа“ Ј. Ј. Змаја

- интелектуално-емоционална припрема,
- наставничко изражајно читање,
- ученици читају текст најпре гласно, па онда тихо,
- разговор о садржини текста,
- разговор о порукама текста,

- вежбе читања,
- језичка вежба: од датих речи саставити реченицу,
- самостални и стваралачки рад ученика - илустровање текста.

19. Писана слова Гг-Пп

- разговор о азбуци, о штампаним и писаним словима,
- наставник показује ученицима како се пишу слова,
- ученици пишу слова,
- писање реченица,
- читање писаног текста из Буквара.
- „Београде, добро јутро“, Душан Радовић,
- језичка вежба: Речник синонима од речи јести - грицкати, окусити, ждерати, жвакати, сркати, презалогајити, мљацкати, итд.

20. Говорна вежба: Стиже Нова година - рад на тексту песме „Срећна Нова година“ Д. Радовића

- слушање музике о Новој години,
- читање песме „Срећна Нова година“,
- ученици читају песму - покушај изражајног читања,
- разговор о садржини и порукама песме.
- разговор о новогодишњем празнику: припреме, радост, Деда Мраз итд. (корелација с природом и друштвом),
- језичка вежба: покушај уочавања стилских вредности текста - разговарати о реченици „Трепти звезда плавим оком па небу високом“, да ли реч „трепти“ можемо заменити другом, какво је то плаво око звезде, проналажење речи које можемо да повежемо са звездама и небом,
- вежбе изражајног читања и писања.

21. Тематско утврђивање - Лепршајте, лептирице беле!

- причање: Игре иа снегу,
- читање текста „Први снег“,
- разговор о тексту „Први снег“,
- какав је снег?
- контролни диктат,
- сналажење у азбучном реду: поред назначеног слова упиши и слова која му претходе и следе по азбучном реду: Г, Ф, М, О, изостави слова која кваре азбучни ред: б, ж, у, в, г, ц, д, ђ, ф, е, ј, з,
- тематски речник - снег,
- састављање реченица о снегу.

V. НАСТАВНА ТЕМА: САДА МОГУ СВЕ ШТО ХОЋУ - 17 часова

1. Писана слова Зз-Вв

- језичка вежба: породица речи - писати: исписати, писац, писаљка, писање, написати, описати, преписати, уписати, дописати, отписати итд.,
- упоређивање штампаног и писаног слова Зз и Вв,
- писање слова на табли и коментарисање њихове графичке структуре,

- писање слова, речи и реченица,
- читање писаног текста из *Буквара* „Зима“,
- разговор о тексту,
- говорна вежба: разговор о зими, одлике (корелација са природом и друштвом),
- цртање: зима.

2. Рад на тексту песме „Зимска песма“ или „Снежна шала“

- интелектуално-емоционална припрема ученика (могућности: разговор о ученичким утисцима о зими, слушање музике о зими или разговор о цртежу, односно слици),
- изражајно читање песме,
- ученици читају песму (најпре гласно неколико ученика, а потом ученици песму читају тихо, с одређеним усмерењем),
- садржинска анализа песме,
- језичка вежба: богаћење речника - тематски именички и придевски речник - тема снег (снег, пахуље, вејавица, Снешко Белић, грудвање итд., бели, снежни, ветровито, прозрано, меки, влажни снег итд.),
- синтаксичка вежба: састављање реченица на основу ових речи,
- учење текста напамет: увођење ученика у учење текста напамет (учење текста напамет „Снежна шала“).

3. Писана слова Кк-Дд

- интелектуално-емоционална припрема ученика.
- демонстрирање слова и коментарисање њихове графичке структуре,
- писање слова, речи и реченица,
- читање писаног текста из *Буквара*,
- флексибилно читање писаног текста,
- језичка вежба: тематски речник о кошарци: кошарка, кош, лопта, корак, играчи, игралиште, екипа, тип, напад, ударац, судија, тренер итд.,
- диктат: ученици пишу писаним словима.

4. Писано слово Бб

- читање песме „Песма о букварау“ Божићара Тимотијевића,
- уочавање слова која недостају у речима: -уквар, -рига, -аш, чаро - на, зу-,
- упознавање графичке структуре слова,
- писање слова (правилно, уредно, лепо),
- преписивање речи и реченица,
- читање текста из *Буквара*,
- језичка вежба: имена која почињу словом Б (Бранко, Борислав...),
- предмети који почињу словом Б (буре, бодља...).

5. Утврђивање писаних слова Зз, Бв, Кк, Дд, Бб

- утврђивање азбучног редоследа слова,
- упоређивање штампаних и писаних слова,
- упоређивање графичке структуре писаних слова (сличности и разлике),
- начин писања слова, начин повезивања слова,

- читање писаног текста,
- преписивање из *Буквара* штампаног текста писаним словима,
- језичка вежба: синоними од речи говорити: причати, казати, изјавити, шапутати, гунђати, зуцкати, викати итд.

6. Писана слова Чч-Ћћ

- писање на плакату или графофолији низ речи у којима су изостављена слова Чч-Ћћ
- ученици читају речи исписане штампаним словима и уносе слова која су изостављена,
- наставник показује ученицима писана слова Чч и Ћћ и коментарише њихову графичку структуру (словарица или плакат),
- упоређивање штампаних и писаних слова Чч и Ћћ, - упоређивање писаних слова Чч и Ћћ,
- писање слова, речи и реченица,
- читање писаног текста из *Буквара*,
- флексибилно читање писаног текста,
- преписивање песме „Ђуран“ из *Буквара* писаним словима,
- текст „Вук и овца“

7. Писана слова Хх-Жж

- разговор о живом и неживом (уочавање разлика),
- ономагопеје (жаба, птица, ружа..., чекић, коса, семафор, авион...),
- упознавање графичке структуре слова,
- упоређивање графичке структуре слова Х и Ж,
- писање слова, речи и реченица,
- читање писаних текстова из *Буквара* „Хвала“ и „Пужу“,

8. Рад на тексту према избору наставника

- интелектуално-емоционална припрема ученика,
- изражајно читање текста,
- ученичко гласно и тихо читање текста,
- разговор о непосредном доживљају текста,
- садржајна анализа текста,
- идејна анализа текста (порука), - језичке вежбе: синтетичка вежба.

9. Писано слово Фф

- на фудбалској утакмици: описивање утакмице (где су гледали, с ким, ко је играо, шта су видели),
- писање слова,
- преписивање реченица писаним словима,
- читање писаног текста из *Буквара*,
- језичка вежба: тематски речник: - фудбал: го, голман, бек, судија, итд.,
- игра пантомиме: ученици састављају реченицу на основу онога што ученик пантомимом показује. На пример: деца играју фудбал, свирач свира на фрули...

10. Утврђивање писаних слова Чч, Ћћ, Хх, Жж, Фф

- редослед слова у азбуци,
 - упоређивање штампаних и писаних слова,
 - упоређивање писаних слова (сличности и разлике),
 - писање реченица на основу датих речи, допуњавање реченица,
 - развијање смисла за узорно писање (поштовање правила узорног писања),
 - лексичка вежба: Класификација речи по одређеним врстама - групиши следеће речи према заједничком имену: ципеле, капут, крушка, кел, ластва, тестера, врана, клешта, шљива, папуче, џемпер, шаргарепа
 - одећа:
 - обућа:
 - воће:
 - поврће:
 - птице:
 - алат:
- карактеристичне грешке у писању и њихово отклањање.

11. Писана слова Цц-Њњ

- разговор о цвећу и њиви,
- писање одабраних реченица о цвећу штампаним словима на табли.
- ученици преписују писаним словима реченицу или састављају нову,
- упознавање ученика с графичком структуром слова,
- упоређивање графичке структуре слова Цц и Њњ,
- писање слова, речи и реченица,
- језичка вежба: имена људи која подсећају на имена цвећа - **Ружа, Невена, Цветко, Јасмин, Кринка, Љиљана, Босиљка,**
- читање загонетки из *Буквара* најпре гласно, а потом тихо,
- разговор о прочитаном тексту,
- илустрација текста.

12. Рад на тексту „Неће увек да буде први“

- интелектуално-емоционална припрема ученика: како људи једни другима помажу (како је ученик помогао ученику, мами, тати),
- наставничково изражајно читање текста,
- ученици читају текст гласно,
- тихо усмерено читање (дати ученицима одређене задатке да их решавају док читају текст),
- анализа текста: групни облик рада (поделити ученике у 3-4 групе, свака група добије одговарајуће задатке према својим могућностима, групе поново читају текст тихо и решавају те задатке, свака група реферише шта је урадила, али и допуњава друге групе),
- народне пословице о добру,
- лексичка вежба: лов, ловити, уловити, ловиште, ловац, ловачки
- језичка вежба: синтаксичка вежба - грађење реченице,
- илустрација текста.

13. Писана слова Ђђ-Џџ

- читање песме из *Буквара* - „Џиво из оцака“,
- упознавање ученика с графичком структуром слова,

- наставник пише слова на табли,
- ученици пишу слова,
- писање реченица,
- читање писаног текста из *Буквара*,
- упоређивање штампаног и писаног текста из *Буквара* (реч је о истом тексту),
- језичка вежба: изговор гласова Ћ и Џ - упоређивање штампаног и писаног слова Ћ и Џ; лексичка вежба: проналажење речи које се римују - чађи/свађи, оцака/поцака, Циво/сиво, пада/сада итд.,
- диктат: наставник диктира неколико реченица из текста који је ученицима непознат.

14. Тематско утврђивање писаних слова

- разговор о Вуку Караџићу као творцу наше азбуке,
- читање песме „Вуку Караџићу“ Р. Симовића,
- израда зидног паноа о Вуку Караџићу,
- решавање народних загонетака из Вукове збирке,
- азбучни ред писаних слова (слова су исписана на плакату или су сложена на разредној словарици),
- разврставање слова по њиховој једноставности и сложености,
- упоређивање штампане и писане азбуке,
- писање речи по азбучном реду (наставник може да испише тридесет речи, а ученици да их сложе по азбучном реду),
- читање писаног текста,
- диктат: кратак диктат, ученици пишу писаним словима,
- карактеристичне грешке у писању, како да се те грешке отклоне.

15. Рад на тексту песме „Песма о буквару“ Б. Тимотијевића

- интелектуално-емоционална припрема ученика: разговор о књигама, разговор о буквару,
- наставничко изражајно читање песме,
- ученици читају песму гласно (чита неколико ученика),
- тихо усмерено читање,
- разговор о садржини песме (анализирати строфу по строфу),
- идејна анализа песме (порука): ученици уочавају поруку песме,
- радости које *Буквар* пружа (највећа је радост када ученик научи да чита и пише),
- разговор о *Буквару* који ученици користе, њихова запажања, шта су научили из овог *буквара*, шта им се највише свидело, шта им се не свиђа,
- зашто се *буквар* тако зове,
- језичка вежба: учити - научити, одучити, учионица, учитељ, ученик, ученички, проучити итд,
- илустрација *Буквара*.

16. Тематско утврђивање - Сада могу све што хоћу

- утврђивање азбучног реда слова,
- јасно и правилно изговарање свих гласова,
- вежбе брзог препознавања штампаних и писаних слова (слова се испишу на картончићима па се кратко демонстрирају).
- флексибилно читање штампаног текста,
- флексибилно читање писаног текста,
- покушај учења азбуке напамет,

- језичка вежба: опонашање звукова животиња, птица, предмета итд. - жаба крекеће, мачка мјауче, во риче, петао кукуриче, свиња рокће, врата шкрипе итд.,
- изражајно читање штампаног текста (обраћање пажње на правила изражајног читања).

17. Систематизација градива

- сваки наставник може према могућностима својих ученика да формулише задатке систематизације. Ови задаци зависе од интелектуалних способности ученика;

1. Читање текста из *Буквара* „Како сунце спава“ - ученици читају текст тихо са задатком да одговоре на три питања која ће да формулише наставник (ученици писмено одговарају на питања).
2. Контролни диктат - сврха диктата је да наставник оцени како ученици пишу, да ли поштују правила писања.
3. Наставни листови (ученик писмено одговара на питања):
 - 1) Напиши своје име и презиме
 - 2) Слову М претходи слово _____
После слова Ћ је слово _____
Слову Ш претходи слово _____
 - 3) Поређај по азбучном реду следеће речи: киша, авион, џак, топ, во, небо, срп _____

 - 4) Напиши по једну реч у којој је
слово У на почетку _____
слово Р на крају _____
слово Ћ у средини _____
 - 5) Напиши четири речи које говоре каква је зима
 - 6) Напиши најмање три нове речи од речи:
РАД _____
ПУТ _____
7. Допуни следеће реченице:
Снег _____
Хладни ветар _____
Ученик пише _____
8. Напиши три наслова прича које си читао:

